

Tweede Kamer t.a.v. Commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

CC Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Datum

1 november 2024

Ons kenmerk

UTR-CVH-301024-001

Betreft

Inbreng FNV t.b.v. Commissiedebat Eerstelijnszorg

Geachte Kamerleden,

Op 7 november spreekt u over de Eerstelijnszorg. Op dit moment vindt er voor het eerst in de geschiedenis een staking plaats van medewerker van apotheken voor een reparatie van de koopkracht en terugdringen van de werkdruk. Natuurlijk is een cao-conflict een zaak tussen werkgevers en werknemers. Maar de onderhandelingen staan onder druk door de financiering van de apotheekezorg waar de overheid verantwoordelijk voor is. De FNV maakt dan ook van deze gelegenheid gebruik om u een aantal zaken mee te geven.

In het kort pleit de FNV voor:

- Voldoende OVA-ruimte om de achterblijvende koopkracht van apothekersmedewerkers te repareren.
- Stop met het afschuiven van de verantwoordelijkheid voor de achterblijvende lonen en draag bij aan een oplossing.
- Maak de beschikbare loonruimte meer transparant. Nu worden we in onze onderhandelingsvrijheid aangetast omdat er geen inzicht is in de beschikbare ruimte.

Apotheekzorg vormt een belangrijk onderdeel van de zorg dichtbij mensen. De apotheek is dichtbij en laagdrempelig en vele mensen zijn van de apotheek afhankelijk voor het halen van medicijnen en het krijgen van advies bij medicijninname. Deze zorgverlening komt steeds verder onder druk te staan. Er is een groeiend tekort aan personeel en het verloop onder medewerkers van apotheken is groot. In 2023 vertrok 1 op de 6 jonge medewerkers en de komende 10 jaar gaat een kwart van het huidige personeelsbestand met pensioen. Er staan 400 vacatures open. De apothekersbranche heeft te kampen met lage lonen, een torenhoge werkdruk en steeds zwaarder wordende werkomstandigheden, mede door het preferentiebeleid medicijnen van de zorgverzekeraars. Hierdoor is er meer agressie in de apotheken. Voor het behoud van goede apotheekezorg dichtbij is het dan ook van groot belang om de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden te verbeteren.

Apothekersassistenten hebben een MBO 4 opleiding gevolgd om apothekersassistenten te worden en zetten zich met hart en ziel in voor hun patiënten. Maar vergeleken met hun collega's in andere sectoren verdienen ze voor hetzelfde werk tot 700 euro per maand minder. Het brancherapport van de werkgeversorganisatie van apotheken¹ laat zien dat de koopkracht van apothekersassistenten de laatste jaren met 8 procent is afgenomen. De FNV vermoedt dat dit percentage geen recht doet aan de realiteit. Als de loonstijging van de cao Apotheken naast die van de stijging van de OVA-ruimte wordt gelegd, dan blijven de lonen in de apotheekzorg zo'n 20% achter sinds 2011.

	Wat is het prijsindexcijfer voor personele kosten? De indexering van de personele kosten gebeurt op basis van een percentage dat het ministerie van VWS vaststelt: de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). De OVA wordt mede bepaald op basis van cijfers die het Centraal Planbureau publiceert.	CAO Openbare apotheken	CAO Openbare apotheken	Achterstand structurele loonsverhoging in verhouding met de OVA indexering
	OVA	Structureel	Incidenteel	
Jaar	Prijsindexcijfers			
2024 (voorlopig)	4,94%	2,50%		
2023	6,36%	5,00%		1,36%
2022	4,42%	2,50%	Euro 300 per fte	1,92%
2021	2,01%	2,25%		-0,24%
2020	3,28%	0%		3,28%
2019	3,42%	2,00%		1,42%
2018	2,96%	0%	1,5% op 24-4-2019	2,96%
2017	2,04%	0,675%		1,37%
2016	1,74%	1,75%		-0,01%
2015	0,08%	0%	1,25% op 24-4-2017	0,08%
2014	1,94%	1,00%		0,94%
2013	2,64%	0,50%		2,14%
2012	2,95%	0,00%		2,95%
2011	3,11%	0,75%		2,36%
Start preferentiebeleid 1-7-2005				20,53%

Het is dan ook niet meer dan logisch dat apotheekmedewerkers in actie komen voor een betere cao. Vakbonden FNV en CNV pleiten voor een loonstijging van 8 % om de koopkracht te herstellen. De werkgeversorganisaties stellen de acties te begrijpen², maar verwijzen naar de minister en de financiering van de apotheekzorg. Zij vragen de minister om zorgverzekeraars te verplichten te beschikbare OVA-ruimte te oormerken in de tarieven. Volgens de FNV zou dit behulpzaam zijn. De FNV roept de Tweede Kamer dan ook op om voor de motie Bushoff/Dijk (Kamerstuk 36600 XVI nr. 57³) te stemmen die vraagt om het oormerken van de OVA-ruimte. De minister zei in haar reactie dat zij geen cao-partij is. Dat klopt, maar de minister is wel verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving rond de financiering van de apotheekzorg.

Want tegelijkertijd zijn de systematiek van de OVA-ruimte en de onderhandelingen over de tarieven door zorgverzekeraars voor de FNV en onderhandelende partijen volstrekt niet transparant. Dit belemmert ons in onze onderhandelingsvrijheid. Ook de Nederlandse Zorgautoriteit lijkt er geen rol in

¹ [Brancherapport-openbare-farmacie-Bijwerkingen-onvermijdelijk-def.pdf](#)

² [Minister MOET INGRIJPEN · WZOA](#)

³ [Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport \(XVI\) voor het jaar 2025 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

te willen spelen, terwijl de Autoriteit als toezichthouder de rol zou moeten pakken om er in ieder geval voor te zorgen dat de tarieven toereikend zijn om goede arbeidsvoorwaarden en een fatsoenlijk loon van te kunnen bekostigen.

Tot slot

Werknemers van de apotheken voelen zich niet serieus genomen door het kabinet, door de zorgverzekeraars en door hun werkgevers, nu zij voor het eerst om een eerlijke beloning vragen en niet eens antwoord krijgen. Zij verdienen een eerlijke beloning, vergelijkbaar met hun collega's in andere sectoren. Ik hoop dat de Tweede Kamer hun zorgen wel serieus neemt. Op dinsdag 12 november is er, na een reeks regionale stakingen, een landelijke staking op het Malieveld in Den Haag. Naar verwachting zullen vele duizenden werknemers van apotheken uit het hele land het werk neerleggen, natuurlijk blijft er voor spoed een basis van apotheekezorg overeind. U bent van harte uitgenodigd om daar met onze leden in gesprek te gaan.

Met vriendelijke groet,

Ralph Smeets
Bestuurder FNV Farmacie